

#1 new york times bestseller

A woman with long, wavy, reddish-brown hair is shown from the chest up, looking down with her hands clasped in front of her. She is wearing a large, voluminous, deep red dress that flares out in many directions, creating a fan-like shape behind her. The background is a plain, light beige color.

anatomia
príbeh lásky

Dana Schwartzová

TATRAN

anatómia

príbeh lásky

dana schwartzová

anatómia
príbeh lásky

TATRAN

Z anglického originálu Dana Schwartz: ANATOMY: A LOVE STORY,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Wednesday Books, an imprint
of St. Martin's Publishing Group, New York 2022,
preložila Denisa Jahičová.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2023 ako 5395. publikácia.
Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Zuzana Šulajová

Jazykové redaktorky Ina Martinová, Zlata Sršňová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2022 by Sidley Park

Translation © Denisa Jahičová 2023

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2023

ISBN 978-80-222-1414-8

Venujem Janovi,
ktorému patrí moje srdce

*Aby sme mohli skúmať príčiny života,
musíme mať najprv prístup k smrti.**

MARY W. SHELLEYOVÁ,
FRANKENSTEIN,
ČIŽE MODERNÝ PROMETEUS

*Citované z diela Mary W. Shelleyovej *Frankenstein, čiže moderný Prometheus* (Tatran, Bratislava 1991, preklad Pavel Vilikovský).

prológ

Edinburgh 1817

W ONÁHEAJ SA!“

„Kopem tak rýchlo, ako len môžem, Davey.“

„Tak kop rýchlejšie!“

” Noc bola takmer bezmesačná, takže Davey stojaci na vlhkej tráve nemohol vidieť Munra prevracaf oči. Práve vykopával hrob. Trvalo to dlhšie než zvyčajne – drevený rýľ, ktorý sa Munrovi podarilo ukradnúť spoza hostinca, bol menší ako kovový, s ktorým dnes v noci začínal kopať. Ale bol aj tichší, a to bolo dôležité. Odkedy si cintorín Thornhill Kirkyard najal strážnika, bolo nevyhnutné pracovať potichu. Zatkli už troch ich kamarátov a nemali ako zaplatiť pokuty. Davey ich odvtedy nezazrel na ulici.

Niečo tu nehralo. Davey to nevedel presne pomenovať, ale dnes večer sa mu niečo nezdalo. Možno to bolo vzduchom. Mastný dym v edinburskom Starom Meste sa vznášal nízko a ako vždy bol vždy hustý, ťažký od zápachu kuchynského oleja, tabaku a odpornej kombinácie ľudského odpadu a špiny, ktorá posielala zámožných ľudí do pekných nových budov týčiacich sa v údolí na druhej strane parku Princes Street Gardens. Dnes v noci panovalo bezvetrie.

Davey sa o zvláštnom pocite, ktorý ho trápil, Munrovi nezmienil. Munro by sa mu iba vysmial. *Máš dávať pozor na nepriateľov, nie na čudné pocity*, utrúsil by.

V diaľke Davey rozoznal sviečku horiacu v okne fary za kostolom. Kňaz teda ešte nespal. Dokázal by rozoznať pohyb v tme tak ďaleko na cintoríne? S najväčšou pravdepodobnosťou nie, ale čo ak sa rozhodne zísť na večernú prechádzku?

„Nemôžeš kopať rýchlejšie?“ naliehal Davey na Munra.

Odpovedal mu nezameniteľný zvuk dreva narážajúceho na drevo. Munro sa konečne dostal k truhle. Obaja chlapci zatajili dych v očakávaní ďalšej časti: Munro zdvihol rýľ čo najvyššie a prudko ho spustil nadol. Davey sa pri hlasnom praskote rozbiťajúceho sa veka strhol. Čakali, či sa nezvze výkrik, štekot psov, ale nepohol sa ani lístok na konári.

„Hod' mi lano,“ zavolal Munro. Davey poslúchol a Munro o niekoľko okamihov zručne uviazal lano okolo krku mŕtvoľy. „A teraz ťahaj!“

Kým Davey ťahal za lano, Munro z hrobu pomáhal nasmerovať telo cez malý otvor v rakve na zemský povrch. Pre telo po smrti to bolo ako zvláštne opačné narodenie. Munro vyzul mŕtvoľe topánky a Davey z nej musel sňať aj zvyšok oblečenia, ktoré potom hodil späť do hrobu. Krádež tela bola sama osebe protizákonná, ale ak by si z hrobu vzali hocijaký majetok, šlo by o ťažký zločin.

Mŕtvoľa bola žena, presne ako ich upozornila Jeanette. Jeanette pracovala ako špiónka pre toho oživovača, ktorý jej v danom týždni zaplatil najlepšie. Zakrádala sa po pohreboch, priblížila sa iba natoľko, aby sa uistila, že zosnulému nedali na rakvu drahú kamennú dosku, ktorá mala zabrániť presne tomu zločinu, aký mladíci práve páchali.

„Žiadna železná klietka či rodina,“ oznámila Jeanette, keď sa objavila vo dverách Munrovho bytu vo Fleshmarket Close, poškrabala sa na krku a uškrnula sa naňho spod závoja medených vlasov. Jeanette nemohla mať viac ako štrnásť rokov, ale už teraz jej chýbalo viacero zubov. „Teda skôr neveľká chudobná rodina. Aj rakva vyzerala lacno. Borovicová alebo niečo podobné.“

„Dotyčná nebola tehotná, alebo áno?“ opýtal sa Munro s nádejou a zdvihol obočie. Lekári pitvali telá tehotných žien s takou obľubou, že ochotne platili dvojnásobok ceny.

Jeanette pokrútila hlavou a načiahla sa, aby jej zaplatil. Len čo sa zotmelo, Munro a Davey sa vydali na cestu s fúrikom, rýľmi a lanom.

Davey odvrátil zrak, keď strhával z tela tenučké sivé šaty. Aj v tme cítil, ako sa červená. Ešte nikdy nevyzliekal živú ženu, ale už stratil pojem o tom, koľkokrát vyzliekol šaty zo ženy len deň po tom, čo ju pochovali do zeme. Pozrel na náhrobný kameň napoly zakrytý hlinou a tmou a prečítal: *PENELOPE HARKNESSOVÁ. Ďakujem ti za osem guineí, Penelope Harknessová*, pomyslel si.

„Hod' to sem,“ ozval sa Munro zdola. Davey pustil šaty do prázdnej rakvy a Munro sa vytiahol z diery späť na mokrú trávu. „Dobre,“ zotrel si z rúk hlinu. „Zakopme truhlu a bude pokoj.“ Munro to nepriznal nahlas, ale aj on pocítil čosi zvláštne, čudnú riedkosť v nehybnom vzduchu, ktorá mu sťažovala dýchanie. Sviečka v okne fary zhasla.

„Neveríš, že zomrela na horúčku, však?“ šepol Davey. Žena nemala na koži jazvy ani krv, ale klebety sa v týchto dňoch nedali ignorovať. Ak sa rímska horúčka naozaj vrátila do Edinburghu...

„Samozrejme, že nie,“ vyhlásil Munro s istotou. „Nebud' hlúpy!“

Davey si vydýchol a v tme sa slabo usmial. Munro vždy vedel, ako mu zlepšiť náladu, ako zahnať obavy, ktoré sa prehrýzali do jeho mozgu ako hlodavce do stien.

Chlapci mlčky dokončili svoju úlohu. Hrob bol pokrytý zeminou a burinou rovnako ako dnes ráno a posmrtnou stuhnutosťou strnulé telo ležalo v ich fúriku prikryté sivým plášťom.

Na okraji cintorína sa pozdĺž nízkeho kamenného múra, ktorý sa tiahol celou východnou stranou, čosi pohlo. Davey aj Munro spozorneli a otočili sa, ale len čo sa ich oči prispôbili tme, znovu zavládol pokoj.

„Len pes,“ skonštatoval Munro istejšie, než sa cítil. „Poďme. Doktor je rád, keď sa vraciame pred svitaním.“

Davey tlačil fúrik a Munro kráčal vedľa neho, pričom zvieral rúčku rýľa pevnejšie ako zvyčajne. Už takmer vyšli z cintorína, keď im do cesty vstúpili traja muži v plášťoch.

„Zdravím,“ ozval sa prvý muž. Bol najvyšší z trojice a pôsobil ešte vyššie, lebo mal na hlave vysoký cylinder.

„Krásny večer,“ pozdravil druhý plešatý muž, nižší než ostatní.

„Ideálny na prechádzku,“ dodal tretí, ktorého žltý úškrn bolo badať za fúzmi aj v tme.

Davey si hned' uvedomil, že nie sú strážnici. Možno sú to kolegovia oživovači.

Munrovi očividne napadlo to isté. „Practe sa nám z cesty. Je naša, nájdite si vlastnú mŕtvolu,“ postavil sa pred Daveyho a ich fúrik. Hlas sa mu nepatrne zachvel.

Davey sklopil zrak a všimol si, že všetci páni majú na nohách kvalitné kožené topánky. Také topánky nenosil nijaký oživovač.

Všetci traja muži sa takmer jednohlasne rozosmiali. „Máš pravdu,“ odvetil nízky muž. „A, samozrejme, ani vo sne by nám nenapadlo zavolať nočných strážnikov.“ Pristúpil o krok bližšie. Davey zbadal pod rukávom jeho pláštá dlhý povraz.

Nasledujúce udalosti prebehli neskutočne rýchlo: traja muži sa priblížili, Munro okolo nich preskočil a plnou parou sa rozbehol po ceste smerom k mestu. „Davey!“ kričal. „Davey, bež!“

Lenže Davey stuhol na mieste, stále za fúrikom. Zaváhal, či má opustiť Penelope Harknessovú, a nemohúco sa prizeral, ako Munro šprintuje na ulicu a mizne. Kým mu nohy dovolili nasledovať priateľa, bolo už neskoro.

„Mám ťa,“ vyhlásil vysoký muž v klobúku, keď ovinul mäsitú ruku okolo Daveyho zápästia. „Neboj sa, nebude to ani trochu bolieť.“ Muž vytiahol z vrecka čepeľ.

Davey bojoval proti jeho zovretiu, ale nech sa akokoľvek krútil a ťahal, nedokázal sa mu vymaniť.

Muž prešiel nožom jemne po Daveyho predlaktí. Pod ostrím sa zjavila stopa karmínovej krvi, ktorá sa v tme zdala takmer čierna.

Davey bol príliš vystrašený, aby skríkol. Mlčky, s nežmurkajúcimi očami plnými paniky sledoval, ako holohlavý muž vytiahol fľaštičku s niečím fialovým a hustým. Odzátkoval ju a natiahol ruku.

Chlap v cylindri potriasal nožom nad fľaštičkou, až kým do tekutiny vo vnútri nespadla jediná kvapka Daveyho krvi. Tekutina stmavla a vzápätí zmenila farbu na žiarivo jasnú, zlatožltú. Osvetlila tváre troch mužov, ktorí sa usmievali.

„Skvelé,“ tešil sa ten s fúzmi.

NA DRUHÝ DEŇ, KEĎ BOL KŇAZ NA rannej zdravotnej prechádzke, našiel opustený fúrik so stuhnutým telom ženy, ktorú pochoval deň predtým. Pokrútil hlavou. Oživovači v tomto meste sú čoraz opovážlivejší – a nebezpečnejší.

Kam to Edinburgh speje?

**Z knihy *Rozprava doktora Beechama o anatómii:*
Prevenca a liečba moderných chorôb (17. vydanie, 1791)
od doktora Williama R. Beechama:**

Každý lekár, ktorý chce účinne liečiť buď choroby, alebo rôzne bežné úrazy v domácnosti, musí najprv porozumieť anatómii. Pochopenie ľudského tela a všetkých jeho súčastí je pre našu profesiu podstatou.

V tejto rozprave opíšem základy anatómie, ktoré som objavil za desaťročia štúdia, a pomôžem si pritom vlastnými ilustráciami. Ilustrácie však nenahradia aktívne spoznávanie anatómie z prvej ruky prostredníctvom pitvy a žiadny budúci lekár by nemal dúfať, že bude vykonávať našu profesiu bez toho, aby najprv vypitval najmenej tucet tiel a preštudoval všetky ich časti.

Hoci niektorí z mojich kolegov odborníkov v Edinburghu sa uchýľujú k nečestným praktikám, keď využívajú nelegálne služby takzvaných oživovačov kradnúcich telá nevinných ľudí, mŕtvoly poskytované študentom na mojej anatomickej škole v Edinburghu sú do jedného nešťastníci, ktorých obesili a ktorým britské zákony prikazujú ešte naposledy poslúžiť svojim krajanom, pričom táto služba sa považuje za formu posledného pokánia.

SABA BOLA MŔTVA, O TOM nemohli byť pochybnosti. Bola mŕtva už vtedy, keď ju Hazel Sinnettová našla. Po raňajkách sa vybrala na každodennú prechádzku a uvidela ju ležať na záhradnej cestičke na chrbte, akoby si chcela opáliť bruško.

Hazel nemohla uveriť svojmu šťastiu. Mŕtva žaba, priamo pred ňou! Obetný dar. Znamenie z nebies. Obloha bola ťažká, sivé mraky hrozili, že sa z nich rozprší, no dážď ešte neprišiel. Inými slovami: aj počasie bolo ideálne. Ale tieto podmienky nepotrvajú dlho. Len čo sa rozprší, dážď jej experiment zmarí.

Hazel sa obzrela spoza azalkových kríkov, či ju niekto nepozoruje (azda sa jej mama práve teraz nedíva z okna spálne na druhom poschodí, však nie?), a až potom si klakla, nenúteno zabalila žabu do vreckovky a tú si zastrčila za pás spodničky.

Mraky sa blížili. Dochádzal jej čas, a tak Hazel skrátila prechádzku a náhlila sa spať na zámok Hawthornden. Vošla zadným vchodom, aby ju nik nevyrušil a aby sa mohla ihneď prešmyknúť do svojej spálne.

V kuchyni bolo horúco, keď do nej Hazel vstúpila. Zo železného hrnca na ohni sa valili veľké oblaky pary a prenikavá vôňa cibule. Jedna cibuľa rozkrojená napoly opustene ležala na doske, ďalšia cibuľa, samotná doska a nôž pohodený na podlahe boli postriekané krvou. Hazel pohľadom sledovala červenú stopu a uvidela kuchárku sedieť na stoličke v kúte kuchyne pri ohni, držala sa za ruku, pohojdávala sa a upokojovala sa.